

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-93/2006/13.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Hírösgazda Városszolgáltató Kft.** eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

v é g z é s t

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A végzés ellen az eljárás alá vont vállalkozás a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó jogorvoslati kérelemmel élhet.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján 2006. július 10-én versenyfelügyeleti eljárást indított a Hírösgazda Városszolgáltató Kft. (a továbbiakban: Hírösgazda Kft.) ellen, mert észlelte, hogy a Hírösgazda Kft. elzárkózik a Hírös Temetkezési Kft. (a továbbiakban: Hírös Kft.) által kezdeményezett, a Hírösgazda Kft. által üzemeltetett kecskeméti köztemetőkben temetkezési szolgáltatások végzésére irányuló tárgyalásoktól, mely magatartásával valószínűsíthetően megsértette a Tpv. 21. § c) és g) pontjaiban megfogalmazott gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát.

II.

A tényállás

- 2) A Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 100 százalékos tulajdonában álló Hírösgazda Kft. 2005. augusztus 31-én jött létre, a szintén az Önkormányzat 100 százalékos tulajdonában lévő Kecskeméti Városgazdasági Kft-ből történt kiválással, átvéve annak temető üzemeltetési- és temetkezési szolgáltatási tevékenységét.
- 3) Kecskeméten két, az Önkormányzat tulajdonában (és a Hírösgazda Kft. üzemeltetésében) lévő köztemető mellett, egy felekezeti (református) temető is üzemel. Kecskemét területén a halálozások száma évente átlagosan 2100. Az elhunytak nagyobb hányada (1100-1200) a köztemetőkbe kerül, míg a többi elhunytat felekezeti-, illetve városon kívüli temetőkbe, valamint – hamvak esetében – egyéb helyekre (pld. altemplom) temetik.
- 4) Az Önkormányzat temetőkről és a temetkezési tevékenységről szóló – többször módosított – 41/2000. (X. 2.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 1. § (6) bekezdése szerint temetkezési szolgáltatást saját eszközeivel a temető üzemeltetőjével történő szerződést követően bárki végezhet, aki megfelel a temetkezési szolgáltatókra vonatkozó törvényi feltételeknek (szakképesítéssel, telephellyel, halotyszállító járművel és a szolgáltatás ellátásához szükséges személyzettel rendelkezik). Az Ör. 3. számú melléklete B. részének 7) alpontjában a temetkezési szolgáltatások temetőn belüli egyes résztevékenységeinek végzését akként szabályozta, hogy a köztemetőkön belül, az elhunyt hűtésével, a temetőben erre a célra rendszeresített szállító járművön történő szállításával, továbbá a hamvaknak az erre szolgáló berendezéssel történő szórásával, sírhelynyitással és visszahantolással kapcsolatos feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezéseinek igénybevétele kötelező. Ezen szolgáltatásokért, valamint a további (nem a temető üzemeltetőjétől kötelezően igénybeveendő) temetőn belüli részszolgáltatásokért (halott-átvétel és -kiadás, ravatalozó-használat, urnafelnyitás és -zárás, stb.) a temető üzemeltetője részére a

temetkezési szolgáltatást végző vállalkozás által fizetendő díjakat az Ö. 4. számú mellékletének 3. pontja tartalmazza.

- 5) A kecskeméti köztemetőekben a Hírösgazda Kft-n kívül csak a Jóindulat Kft. végez (a Hírösgazda Kft. jogelődjével 2003. májusában kötött Együttműködési Megállapodás alapján) teljeskörű temetkezési szolgáltatást, vagyis
- temetőn kívüli részszolgáltatásokat (ügyintézés, kellékértékesítés, temetőn kívüli halott-szállítás, stb.); valamint
 - temetőn belüli részszolgáltatásokat (értelemszerűen a kötelezően az üzemeltető Hírösgazda Kft. által végezhető részszolgáltatások kivételével)
- egyaránt. 2005. évben a Jóindulat Kft. a kecskeméti köztemetőekben történt temetések 2 százalékát végezte.
- 6) A 2005. augusztusában alakult Hírös Kft.
- 2005. évben 30;
 - 2006. évben (a vizsgálat időpontjáig) 130
- megrendeléshez kapcsolódóan végzett temetőn kívüli temetkezési részszolgáltatásokat.
- 7) A Hírös Kft. tevékenységének megkezdését követően a teljeskörű temetkezési szolgáltatás (lásd 5. pont) végzéséhez szükséges szerződés megkötése érdekében több alkalommal is megkereste a Hírösgazda Kft-t.
- a) 2005. október 3-i levelében tájékoztatást adott tevékenységének megkezdéséről, s jelezte egyúttal, hogy a Hírösgazda Kft. szolgáltatásának megrendelőjeként, illetve elhunytak beszállításával, átadásával kapcsolatban kívánja igénybe venni az üzemeltető szolgáltatását. A Hírösgazda Kft. válaszlevelében arról tájékoztatta a Hírös Kft-t, hogy együttműködési megállapodás hiányában a temetőn belüli szolgáltatásokat teljeskörűen végzi. (A Hírös Kft-nél megrendelt temetkezési szolgáltatások valamennyi temetőn belüli részszolgáltatását – az üzemeltetővel kötött együttműködési megállapodás, szerződés hiányában – a Hírösgazda Kft. végezte, amely az érintett felek közötti számos problémát eredményezett.)
 - b) A Hírös Kft. 2005. november 24-i levelében ismételten jelezte a Hírösgazda Kft. felé a vállalkozással, mint a temető üzemeltetőjével történő

együtműködési szándékát, amelynek keretében személyes konzultáció időpontjára vonatkozóan is tett javaslatot.

- c) 2005. december 19-i levelében – a korábbi megkereséseinek eredménytelen voltára való hivatkozással – már konkrét szerződéskötésre hivatkozással kérte a kapcsolatfelvételt.
- 8) A Hírösgazda Kft. 2006. március 16-i levelében csupán az április 1-től hatályos szolgáltatási díjmódosulásairól tájékoztatta a Hírös Kft-t, szerződéskötési kérelmét nem érintette.
- 9) A Hírös Kft. jogi lépések előtti utolsó felszólítás tárgyában kelt 2006. április 14-i levelében – az egyenlő bánásmódra vonatkozó követelményekre való hivatkozással – ismételten kérte a kecskeméti köztemetőben történő temethetőség üzemeltető részéről történő biztosítását. A Hírös Kft. ezt követően a körülmények változatlan voltára tekintettel 2006. június 14-i levelével a Hírösgazda Kft. Felügyelő Bizottsága Elnökéhez is fordult, melyre azonban érdemi választ nem kapott.
- 10) A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően, 2006. július 27-én a Hírösgazda Kft. Együtműködési Megállapodás tervezetet küldött a Hírös Kft-nek. 2006. szeptemberében a Hírös Kft. – a kapott tervezettel kapcsolatos észrevételei és javaslatai mellett – egy általa javasolt Együtműködési Megállapodás tervezetet juttatott el a Hírösgazda Kft-hez, melyet a felek 2006. október 12-én változatlan tartalommal elfogadtak.

III.

A Hírösgazda Kft. álláspontja

- 11) A Hírösgazda Kft. álláspontja szerint részéről a szerződéskötéstől való elzárkózás nem értelmezhető, mivel a Hírös Kft. hivatkozott leveleiben csupán a szerződéskötés szándékának jelzésére került sor, ezen utaláson túlmenően konkrét írásos szerződéses javaslattal nem kereste meg. A Hírös Kft. megkereséseit nem értelmezték szerződéskötésre irányuló ajánlattételnek, tekintettel arra, hogy azok nem tartalmaztak konkrét javaslatot, csak tárgyalásra való utalást. A Hírösgazda

Kft. szerint a szerződéskötést annak kell kezdeményezni, aki az Ör.-ben meghatározott jogokkal élni kíván.

IV.

Jogi értékelés

A gazdasági erőfölény vizsgálata

- 12) A Tpv. 22. § értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon (Tpv. 14. §) az, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására. A Tpv. 22. § (2) bekezdése szerint a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell – egyebek mellett – az érintett piacra való belépés feltételeit, a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, továbbá az érintett piac szerkezetét és a piaci részesedések arányát.
- 13) A Tpv. 14. § (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni úgy, hogy a megállapodás tárgyát képező árun túlmenően az azt ésszerűen helyettesítő árukat is figyelembe kell venni. Azt, hogy a konkrét megállapodás tárgyát képező árut, mely más áruk képesek ésszerűen helyettesíteni, a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel kell megítélni (Tpv. 14. § (2) bekezdés). A Tpv. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi területnek az a terület tekinthető, melyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételekkel tudja az árut beszerezni.
- 14) Az adott esetben a megállapodás (a vizsgált magatartás) tárgyát alkotó áru a temető, illetve annak egyes létesítményei temetőn belüli temetkezési szolgáltatások nyújtása céljából történő rendelkezésre bocsátása a temetkezési vállalkozások részére.
- 15) A fenti áru tekintetében a Tpv. 14. § (3) bekezdése szerint földrajzi terület (piac) minimálisan Kecskemét város területe, ahol az adott árut a temetkezési vállalkozások (így a Hírös Kft. is) más vállalkozástól is beszerezhetik. Ez a

lehetőség egy konkrét megrendelés esetén ugyan általában nem áll fenn, hiszen az életszerűen konkrét temetőre vonatkozik. Ez azonban nem teszi lehetetlenné a megrendelés elfogadását, csupán azzal jár, hogy a szolgáltatás egy részéhez a Hírös Kft-nek, mint temetkezési vállalkozásnak igénybe kell venni a Hírösgazda Kft., mint temetőüzemeltető („alvállalkozói”) tevékenységét is.

- 16) Az előzőekre is tekintettel a Versenytanács álláspontja szerint további vizsgálatot igényelne, hogy a Hírösgazda Kft. az érintett piacon gazdasági erőfölényben van-e vagy sem, ennek további vizsgálatát azonban a Versenytanács nem látta indokoltnak, mert az alább (lásd 17-21. pontok) részletezettek szerint a közérdek nem indokolja az eljárás folytatását.

A döntés

- 17) A Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerint az eljáró versenytanács az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tpv. 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn. A Tpv. 70. § (1) bekezdése értelmében a vizsgáló vizsgálatot rendel el olyan tevékenység, magatartás, vagy állapot észlelése esetén, amely
- a) a Tpv. rendelkezéseit sértheti, feltéve, hogy az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik; és
 - b) a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi.
- 18) Miután az eljárás megindításához a Tpv. 70. § (1) bekezdése szerinti mindkét feltételnek fenn kell állnia, értelemszerűen azok bármelyike hiányának megállapítása esetén a már megindult eljárást meg kell szüntetni (a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti „körülmények nem állnak fenn” kitétel ezért csak úgy értelmezhető, hogy „valamely körülmény nem áll fenn”).
- 19) Az adott esetben a Versenytanács úgy ítélte meg, hogy a Tpv. 70. § (1) bekezdésének „a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi” feltétele nem áll fenn, figyelembevéve, hogy a Hírösgazda Kft. az eljárás tárgyát képező magatartással felhagyva, megkötötte az igényelt szerződést a Hírös Kft-vel. Ezért a Tpv. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerint az eljárást megszüntette.

- 20) Megjegyzi a Versenytanács, hogy az eljárás közérdek hiányában történő megszüntetéséből nem következik az, hogy az eljárást meg sem kellett volna indítani. Nem kizárt ugyanis, hogy csak az eljárás során feltárható tények, illetve – miként a jelen esetben is – bekövetkezett események adnak alapot a közérdek hiányának megállapítására.

V.

Jogorvoslat

- 21) A végzés elleni jogorvoslat a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontján alapul. A jogorvoslat a Tpvt. 82. § (1) bekezdése alapján kizárólag a Hírösgazda Kft-t (mint ügyfelet) illeti meg, mert a végzés másra nézve nem tartalmaz rendelkezést.

Budapest, 2006. november 10.